

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

2086

YARDIMSEVENLER DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

1946

Kongresi, Çalışma ve Hesap
RAPORLARI

Kuruluş Tarihi : 1928 — Ankara

ANKARA
ÇANKAYA MATBAASI
1 9 4 7

490 01 591 41 1

YARDIMSEVENLER DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

1946

Kongresi, alıřma ve Hesap
RAPORLARI

Kuruluş Tarihi : 1928 — Ankara

ANKARA
CANKAYA MATBAASI
1 9 4 7

*Şefkatli Koruyucu Başkanımız Bayan Mevhibe
İnönü Hastabakıcılık Kursunda*

G Ü N D E M

- 1 — Yoklama
- 2 — Başkan ve katiplerin seçimi
- 3 — 946 Yılı çalışma raporu okunması.
- 4 — Hesap bütçe ve dilek, ^{Tüzük} komisyonu seçimi
- 5 — Hesap ve bütçe komisyonunun raporunun okunması ve genel merkezin ibrası
- 6 — Dilek komisyonunun raporunun okunması
- 7 — Genel Merkez kurulunun seçimi
- 8 — Genel Merkez kurulunun kongreden dilekleri
- 9 — Serbest dilekler

Yardımlsevenler Derneği Genel Merkez Kurulu Üyeleri

1 — Müjgân AĐAL	Vezneci
2 — Meliha AKÇAY	
3 — Nilüfer AKÇOĐLU	
4 — Naile AKALIN	
5 — Hatice AKKIN	
6 — Mebrure AKSOLEY	
7 — Muzaffer BAŞAR	
8 — Belkıs BAYKAN	
9 — Türkân BERKER	
10 — Atiye ÇAĐPAR	
11 — Kerime DAĐDEMİR	
11 — Makbule DİBLÂN	
13 — Sühâ DRAMUR	
14 — Dr. Mediha ELDEM	İkinci Başkan
15 — Übeyde ELLİ	Müfettiş
16 — Fahrünnisa ENGİN	
17 — Sabiha ERBAY	Genel yazgan
18 — Münir Hüsrev GÖLE	
19 — Seniha HAKMAN	
20 — Seniha KANBAY	
21 — NAZIF İNAN	
22 — Şemsa İŞCAN	
23 — Salih KÖKLÜ	Sorumlu Sayman
24 — Neyire OK	
25 — Handan ORUNÇ	
26 — Zehra Müfit SANER	
27 — Nimet SELEN	
28 — Ülviye SERTER	
29 — Nevber SEBÜKTEKİN	Başkan
30 — Pakize SENCER	
31 — Ayşe TUNALI	
32 — Melâhat TÜZEL	
33 — Şeref ULUÇ	Müfettiş
34 — Veli ULUSU	Mürakıb
35 — Nimet YAZICILAR	„

Y. S. D.

Çalışma Raporu

1946

19 yıllık çalışma süresini başarı ile bitirmiş olan Yardımseverler Derneği 1946 yılı hesap ve çalışma raporlarını yüksek kongrenin tetkikine sunarken koruvucu Başkan Sayın Bayan Mevhibe İnönü'yü hürmetle selamlar, kongremizi varlıklarıyla onurlayan büyüklerimizle sayın delegelerimize ve derneğimize ilgi gösteren resmi ve hususi müesseselerle halkevleri ve kardeş derneklere ayrı ayrı teşekkürlerini bildirir.

Genel Merkez ve Yönetim Kurulu çalışmaları:

1946 yılında derneğimizin Genel Merkez Kurulu; bünyesinde ötedenberi tasarladığı iyi niyetlerin gerçekleşmesinde çok önemli bir durum arzemiş bulunmaktadır.

1 — Bu yıl içinde Genel Merkez Kurulu (15) Yönetim Kurulu da (50) sayıda tüzüğüne uygun olarak toplanmıştır.

2 — Çalışma yılı başında 1945 yılı kongre zabıtlarıyla yeni tüzük ve çalışma raporları bastırılarak birer nüshası merkez ve şubelerimize gönderilmiştir.

3 — Genel Merkez atölyelerinin bütçelerini inceleyen Yönetim Kurulu tetkikini atölye başkanlarına yazılı olarak bildirdiği gibi ayrıca toplantılar yaparak çalışma durumları üzerinde durmuş, bunlardan değişik atölyesinin umumi değişik ve sipariş kısmı kadroları genişletilerek yenilikler yapılmış, bazı kurumlarla mukaveleye girilerek ilerisi için esaslı gelir sağlanmıştır.

4 — Memleketimizin dört bucağından ilim, kültür, fazilet diye koşup gelen genç kızlarımızı güvenle göğsünde barındırabilecek (100) yataklı bir yurt mevcut kız öğrenci yurduna katılmıştır.

5 — Baş şehrimizin uzak dağlık semtlerindeki ihtiyar, kimsesiz hasta vatandaşlarımıza gönüllü hasta bakımını ve ilaçlarını kendi ocak-

larına kadar götürebilmek isteği ile biri Yenidoğanda diğeri İçhisarda birer dispenser açılmasına karar verilmiş, bunlardan Yenidoğanda açılan dispenser 4,5 aydanberi ara vermeden çalışmalarına devam etmektedir.

6 — Genel Merkez çalışmalarını sistemleştirmek amacıyla her çalışma yılı başında yeniden kurulan plânlaştırma komisyonu bu yılda 1945 kongresi dileklerinin yerine getirilebilmesi için uzun incelemeler ve görüşmelerden sonra raporunu Genel Merkez Kuruluna vermiş, Genel Merkez Kurulu da inceleyerek şu sonuçlara varmıştır.

a) Derneğimize mahsus olarak tesbit edilecek hafta veya günde gelir getirme maksadıyla posta mersulerinde dernek pullarının kullanılması için gerekli kanun tasarısının hazırlıkları yapılmaktadır.

b) Mevcut hayır müesseselerince kullanılmakta olan pulların tekleştirilmesi ve gelirin bir nisbet dahilinde tevzii işi kardeş kurumlarla yapılan temaslar ve yazışlar sonunda çeşitli sebebler dolayısıyla müsbet bir neticeye erdirilememiştir.

c) Merkezlerce genel kongrelere arz edilen dileklerin incelenmesi için kongrede bir dilek komisyonunun kurulması hakkında tüzüğe bir madde ilâvesine dair olan teklif Genel Merkez Kurulunca incelenerek tüzüğe bir madde ilâvesine lüzum kalmadan bu komisyonu diğer komisyonlarla birlikte kongre kararıyla kurulabileceği sonucuna varıldı.

d) Yardım sevenler haftasının ihdası bu haftanın 24 Temmuz Lozan gününden başlayarak bir hafta devam etmesi için gerekli teşebbüs ve tetkikat yapılmış ve netice itibariyle kanunî bir mahzur olmadığı anlaşıldığından kongrenin bu dileği yerine getirilmiştir.

e) Analık haftası teklifi de yoksullara yardımlarımızı teksif ettiğimiz Atatürkün ölüm yıl dönümü gününe rastlatılarak mezkûr hafta içinde yoksullara yardımın bir taamül haline getirilmesi tesbit edilerek merkez ve şubelerimize de tamim edildi.

f) Eski ve tarihi bir eser hazırlamak üzere bir müsabaka açılması ve bir eser seçilerek Filme alınması teklifi üzerinde konuşuldu. Bu konu Tüzüğümüzün derneğimizi yüklediği ödevler dışında görülmekle beraber böyle bir eserin hazırlanması ve filme alınması bugünkü şartlar içinde imkânsız görülmüştür.

g) Derneğimizin İstanbul 500 üncü yıl dönümü münasebetile yapılacak törene katılması teklifi üzerinde durulmuş İstanbul valiliği ile yazı ile temasa geçilmiş ve alınan cevapta bu yoldaki hazırlıkların

esasını kuracak olan kanun tasarısının Büyük Millet meclisinden henüz çıkmadığı bildirilmiş olduğundan nasıl ve ne gibi şartlar içinde derneğimizin de bu törene katılması hususu bugünden bir karara bağlanamamıştır. Tasarı kanun halini aldıktan sonra derneğimizin iştirâk şekilleri ayrıca incelenecektir.

h) Derneğimizi tanıtmak için kanferanslar tertip edilerek propaganda yapılması yolundaki teklif uygun görülmüştür. Merkez ve şubelerin bu konu ile yakından ilgilenmeleri uygun görülerek tamim edilmiştir.

l) Derneğimizin posta ücretinden muaf tutulması isteği üzereinde durulmuş ve bu maksadı sağlamak için gereken kanun teklifi işine bir kaç arkadaşımız memur edilmiştir,

J) Şefkat pulları hasılatından merkez ve şubelere bırakılmakta olan % ellinin arttırılması hakkındaki teklif görüşüldü. Bu pulların bastırılması, tevzii ve sarfı yolunda genel merkezce ihtiyar edilen masrafların ağırlığından başka derneğimizin gelirini manevî şahsiyetiyle mütenasip bir dereceye çıkarmak için atölyelerin faaliyetini arttırmak sureti ile elde edilecek olan bütün varidatı bu maksada hasretmek bakımından uygun görülmemiştir.

K) Eski ve mahallî el işlerinin ihyası teklifi çok yerinde görüldü. Merkez ve şubelerimizin bu sahadaki çalışmalarını genişletmeleri tamim edilmekle beraber bu nevi eserlerin teğhiri için Ankarada bir yer bulunamaması dolayısıyla sergi bu kongre toplantısına yetiştirilememiştir.

L) Derneğimizce eski vakıf binalardan faydalanılması hakkındaki teklif görüşüldü. Merkez ve şubelerimize mahallin idare amirleriyle temas edilerek varsa böyle binalardan istifade edilmesinin sağlanması ve mahallinince başarılmayacak vaziyetlerde genel merkezce gerekli teşebbüslere geçilmek üzere keyfiyetin bildirilmesi tamim edili.

m) Kongreninı incelemek ve gereği düşünülerek arzedilmek üzere Genel merkez kuruluna tevdi ettiği dileklerden birisi de memleketşumul mahiyeti haiz bir « Yoksullar yurdu » tesis ve teşkili işidir. Bu konuyu lâıyk olduğu ehemmiyetle göz önüne alarak Genel merkez heyeti bütün kongre dilekleri arasında bu dileğin de gerçekletirilmesi imkân ve çarelerini aramak üzere işi Genel merkez kurulu emrinde çalışmakta olan planlaştırma komisyonuna tevdi etmiştir. Planlaştırma komisyonu meseleyi içinden seçtiği bir komisyona havale ederek incelendikten sonra teşebbüsün esası itibarile ele alınmasına lüzum

göstermiş ve buna dayanarak münhasıran bu iş hakkında gerekli tetkikleri yapmak üzere bir komisyon teşkil etmiştir. Böyle bir müessesenin daha yakından idare ve kontrolü lüzum ve zaruretini göz önündetutan komisyon yurdun Ankarada açılmasının daha çok fayda vereceğini düşünmüş ve bu maksatla Ankara Vilâyet ve belediyesile görüşerek müşterek mesaiyi ve bilhassa Belediye yardımını da sağlamak düşüncesile vilâyetle temasa geçmiştir. O sıralarda Ankara belediyesi de Ankaraya münhasır olmak üzere bir « Güçsüzler evi » açmak tasavvur ve kararında bulunduğu için komisyon üyelerinin bu temasını hüsnü telâkki eden vilâyet gerek Belediyece yapılmakta olan gerekse derneğimizce ele alınmış bulunan teşebbüsün yekdiglerine müvazi olarak evvelâ etüd edilmesini münasip görmüş ve yapılacak tetkikat sonunda işin bir daha gözden geçirilmesini istemiştir.

Bu temas ve arzu üzerine işi inceleyen hususi komisyon evvelemlirde üyelerinden bir arkadaşı İstanbuldaki Darülaceze teşkilatını ve yine İstanbulda bulunan bu nevi müesseseleri her bakımdan tetkike memur etmiştir. Yapılan tetkikat neticesinde Yoksullar yurdunun memleketşumul bir şekilde Ankarada (bazı şartların tahakkukile) açılmasını mümkün görmüş ve tüzüğümüzün 6 ncı maddesindeki hükmün de esasen derneğe böyle bir vazife tahmil ettiğini göz önünde tutarak bir talimatname hazırlamıştır.

Hazırlanan bu talimatname:

A — Kadınlara .

B — Erkeklerle .

C — Çalışma çağına girmemiş ve ana kucağından kurtulmuş sakat çocuklara münhasır olmak ve bunlar arasında :

A — Tamamen sahipsiz, sakat ve varlıksız olanların parasız.

B — Varlıklı olupta hiç kimsesi olmiyanların paralı .

C — Kendisini görüp gözetmek şartile varlığını düşkünler evine hibe ve ferağ edenler.

D — Varlıklı olupta mallarını idareden aciz olanların mallarını idare etmek kaydile

Kabul edilmesi şartlarını ve ana hatlarını ihtiva etmektedir. Bu talimatnamede tatbikata taalluk eder hususlar içinde ayrı ayrı hükümler konulduğu gibi eve kabul edilipte çalışabilecek durumda bulunanlar için bu müessese dahilinde olmak üzere terzilik, kunduracılık, dokumacılık, çorapçılık gibi iş atölyeleri açılması esas ve prensipleri de göz önünde tutulmuştur.

Merkezi Ankarada olmak ve 50 düşkünü ihtiva etmek üzere açılacak bir yurdun daimi ve bir defaya mahsus olmak üzere yapılacak masrafları ayrı ayrı incelenmiştir. Bu evin idaresi için kullanılması gereken memur adet ve maaşları ayrı bir kadro ile tesbit edilmiştir. Bu müessesede bir müdür, bir müdür muavini, bir doktor, bir hasta bakıcı 2 memur 10 hademe kullanmak lüzum gelmektedir ki bunların aylıklarının senelik tutarı (15,840) lira olarak hesap edilmiştir. Atölyelerde kullanılacak alât [Müessesenin açılabilmesi için karyola yatak ve sair bütün malzeme ile edevatın bu günkü fiyatlarla tedariki için de (21,059 lira 50 kuruş) sarfı lüzum gelmektedir.]

Yine bu müessesede barındırabileceğimiz yoksullara lüzum olan bütün giyecek ve kullanılacak eşyanın tedariki için de (6,238 lira 50) kuruş ki bir defaya mahsus olmak üzere yapacağımız masraf yekûnu (27,298) liraya baliğ olmaktadır.

Müessese için her sene yapmak mecburiyetinde bulunduğumuz masraflara gelince :

Isıtmaya, yeme içme, havagazı elektrik ve kirada dahil olmak üzere 50 kişilik bir ev için her yıl (37,168) lira 50 kuruş hesaplanmıştır,

İşî hülâsa etmek lüzum gelirse :

A — İlk açacağımız zaman demirbaş ve kullanılması zarurî eşya masrafı için (27,298) lira

B — Her sene giyecek, yiyecek ve bütün idare masraflarını karşılamak üzere (54,000) lira ki yurt için ilk hamlede ceman (81,298) liranın asgari bir hesabla sarfı zaruridir.

Yukarıda arz edilen izahattan da anlaşılacağı veçhile bu yurt için, kira ile tutulabilecek bir evde çalışmak şartıyla 81.000 kûsur liraya ihtiyaç hissedilmektedir. Bu paranın dernek bütçesinden ayrılarak sarfına maddeten imkân görülememektedir. İşin kuvveden fiyle çıkarılabilmesini araştıran özel komisyon Ankara Belediyesinin yardımını sağlamak üzere tekrar Ankara Vali ve Belediye Reisiyle temasa geçerek bu masrafın hiç olmazsa mühim bir kısmının belediyece temini çarelerini aramıştır. Belediye Ankara şehrine münhasır olmak üzere bir güçsüzler evi açmış bulunduğu için derneğimize yardım edemeyeceğini ve ancak İstanbuldaki Darülacezeye yardım maksadiyle teşekkül eden cemiyet gibi derneğimizinde bu güçsüzler evine yardım etmesini ve bu yardım mukabilinde derneğimiz tarafından gönderilecek düşkünlere bu eve kabul edebileceklerini bir yazı ile bildirmişlerdir. Yüksek kongremizin Genel Merkezimize tevdi ettiği işteki maksat ve gayeyi vilâyet

ve belediyenin bu teklifiyle gayri kabili telif gören derneğimiz bu iş üzerinde durmayı muvafık bulmamıştır.

Yukardaki izahattan da anlaşılıyor ki derneğimiz böyle bir yurt açmaya karar verdiği takdirde ilk açış senesinde (81.000) kûsur lirayı ve müteakıp senelerde de (53) bin kûsur lirayı sağlamak zorundadır. Bu paranın yalnız dernek merkezince teminine imkân olmayıp olsa, olsa dernek merkezinin sosyal yardım konusunda sarf ettiği paradan bir kısmı ile tasarruf edebileceği bir miktar para yekûnunu göz önünde tutarak azami 15 ilâ 20.000 lirayı her sene bu evin idaresine hasır ve tahsis edebileceği mümkün görülmektedir. Bu yurdun sureti katiyede açılması lâzım geliyor ise merkez ve şubelerimizin de ehemmiyetli ve esaslı bir surette yardımda bulunmaları icap etmektedir.

Merkez ve şubelerimizin yardım takatlarını inceleyen hususi komisyon şöyle bir sonuca varmıştır. Merkezlerin 946 yılı gelir miktarı heyeti umumiyesi itibariyle (413,165) lira 48 kuruştur. Aynı sene zarfında yine heyeti umumiyesi itibariyle yapılan masraf yekûnu da (274,173) lira 50 kuruştur ki gidere nazaran (138,991) lira (98) kuruş gelir fazlası görülmekte ve bunun merkezler veznelerinde bulunması tabii addedilmektedir.

Dernek teşkilâtının bu kadar paraya sahip olması şayanı memnuniyettir. Bu paradan kongrece tasvip buyurulacak bir nisbet dahilinde dernek merkezine yardım yapılabilirse kongrenin büyük bir hassasiyetle üzerinde durduğu bu çok güzel maksadın husul bulacağını mümkün görmekteyiz.

Yalnız derneğin kendi teşebbüsüyle vücade getireceği bu müessesenin işleme ve çalışma bakımından göstereceği ciddiyet ve muvaffakiyet çok az zaman içinde bu müesseseye her taraftan yardım imkânlarını hazırlıyacağına kani bulunuyoruz. Büyük kongremizin gösterdiği çok kıymetli müzaheretten ilham ve hız alan derneğimizin bu işi de muvaffakiyetle başaracağına ve bu suretle her taraftan yardım göreceğine inanıyoruz.

n) Merkez ve şubelerimiz hesaplarının tek usul dahilinde ve genel merkez hesaplarna mütenezir bir şekilde tutulması genel merkezde de çok arzu edilen bir konudur. Bunun için mütihazsıslarına etüd yaptırmaktadır. Bu inceleme bu kongre devresine yetiştirilememiştir. İlmali halinde merkez ve şubelerimize muayyen bir hesap usulünü gasteren bir hesap plâni ve buna bağılı olmak üzere vergi nisbetlerini gösterir bir çeşvel gönderilecektir.

o) Genel Merkez, merkez ve şubelerde kreşler açılması teklifine malî imkânlar mevcut olabildiği nisbette gerçekleştirileceği kanaatine varıldı.

p) İş ve işçi bulma münasebetiyle derneğe üye kayıt etme teklifi bu konunun Çalışma Bakanlığı mevzuları içine girmiş olmasından derneğimizce bir iştiğal mevzuu addedilmemektedir.

r) Genel kongreye mahallinden delege seçilerek gönderilmesi teklifi olağanüstü bir mazeret veya mahzur mevcut olmadığı takdirde daha faydalı ve verimli olacağı göz önünde tutulmuş ve keyfiyet merkez ve şubelerimizce bildirilmiştir.

s) Bazı merkezlerimizin çalıştırmakta oldukları tezgâhların muhtaç oldukları tezgâhların artırılmasına ve yeniden tesis edilecek tezgâhlara ipelik verilmesi teklifi üzerine yapılan teşebbüsde Ekonomi Bakanlığınca imkân olmadığı cevabı verilmiştir.

t) Çorap söküğü tamiri için evlere işçi gönderilmesine dair olan teklif incelenmiş, o işin müsbet bir netice veremeyeceği anlaşılmış olduğundan bu iş üzerinde durulmamıştır.

u) Yüksek kongremizin genel merkez kuruluna tetkik için verdiği mevzulardan biride Sümerbank mamulâtının alınarak köylüye tevzii işidir. Yapılan incelemeler sonunda bu arzunun yerine getirilmesine imkân görülememiştir.

v) Kongrenin taleb ve arzusu üzerine 38. maddede gerekli tadilat yapılmış ve kongre heyeti umumiyesine susulmuştur.

y) Yine konrece tetkiki istenilen tekell maddeleri üzerine derneğimiz yararına reklâm yaptırılması hususları incelenmiş, keyfiyetin kanun mevzuu olduğu görüldüğünden henüz bir neticeye bağlanamamıştır.

7 — Dernek işlerimizin sürekli olarak denetlenmesine ve ayrıca mevcut imkânlar dahilinde merkezlerimizden bazılarının denetlenmesi hususunda çalışmalarımıza devam olundu. Müfettişlerimizin yaptıkları teftişlerden başka idare kurulu üyelerinden ayrılan bir komisyonla her iki ayda bir genel merkez kol ve atölyeler hesapları incelenmiş bu çalışmalar raporlarla tesbit edilmiştir.

8 — Genel merkez tarafından İstanbulda pansiyonlu ilk okulda, Eğitim derneği kollejinde okutulan çocuklardan başka Afyon erkek, Adana kız liselerinde yatılı olarak öğrenciler okutulmasına karar verilmiş ve bunların ücretleri dernek genel merkezince ödenmiştir.

9 — Deprem felâketinden büyük zarar gören Muş ilindeki kardeşlerimize yardım olmak üzere Muş merkezimize (1000) lira gönderilmiştir.

10 — Geçen çalışma raporumuzda 1946 yılı için bastırılan (19765) adet takvimden (3000) adedi Ankarada satılmış ve takriben (13500) adedi merkez ve şubelerimize gönderilmiş ve bu suretle tam satıştan (11000) liralık bir tutar sağlanacağı tahmin edilmiş isede bugüne kadar 1946 yılı takvimlerimizden (11950) adedi satılmış ve (6478) lira (55) kuruş safi kâr elde edilmiş bulunmaktadır.

Sefkat pulları :

1, 5, 25 ve 50 kuruşluk olmak üzere 1945 yılında bastırılmış olan (4,021,400) adet ve (488,200) lira kıymetinde olan pullarımızdan 1946 senesinde (17) merkez ve şubelere muhtelif cinslerden olmak üzere (448,600) adet ve (32,990) lira kıymetinde pul gönderilmiş ve tutarından % 50 hesabıyla (16,495) lira kendilerine bırakılmış ve Genel Merkeze ait % 50 mukabili olarak da (16,495) lira borçlandırılmıştır. İşbu hesaba mahsuben 1946 yılı içinde (2667) lira (57) kuruş merkezlerden para gelmiştir. Gene aynı sene içinde varidat kolumuza 1945 yılında verilen pullardan 1946 yılına devreden bakiyeye ilâveten verilen (2480) adet beş kuruşluk pullardan sarfedilen miktar için bırakılan (223) lira (77) kuruş bey'iyeye çıktıktan sonra (851) lira (25) kuruş gelir temin edilmiştir.

Merkez ve şubelerimizin aidatı :

Tüzüğümüzün 49 uncu maddesi gereğince Genel Merkez işletme kollarının gelişmelerini sağlamak maksadıyla merkez ve şubelerimizden alınan aidat miktarı 1944 yılında (2901) lira 56 kuruş, 1945 yılında (2034) lira 88 kuruş iken Genel Merkezce merkez ve şubelerimize bu hususun önemle göz önünde tutmalarını bildirmesi üzerine gönderilen yüzdelerin tutarı 1946 yılında (6617) lira (67) kuruşu bulmuştur. Merkez ve şubelerimizin mahallî işlerini aksatmadan Genel Merkeze gönderdikleri aidat miktarının yıldan yıla artmasını şükranla karşılarken Genel Merkez çalışmalarını destekleyen bu ilginin diğer merkezlerimizde de önem verilmesini yüksek kongre huzurunda bir defa daha tekrarlamayı yerinde bulduk.

Satış kişesi :

Derneğimize küçük bir gelir temini maksadıyla sanat okulunun armağanı olan millî piyango satış kişemizden 1946 yılı içinde (1402) lira (46) kuruş satış ve (853) lira (96) kuruş masraf yaparak (548) lira (50) kuruş safi gelir sağlamıştır.

Büyük eşya piyangosu :

Genel Merkez atölyelerimizin değerli işlerini bütün memleketimize tanıtmak maksadıyla büyük bir eşya piyangosu tertip edilmiştir. Bu piyango derneğimizin 19 uncu yıl dönüm günü olan 19 şubat 1947 de çekilmiş ve derneğe büyük ölçüde gelir sağlamıştır. Bu eşya piyangosunun her yıl bütün merkezlerimizin iştirakile daha büyük ölçüde yapılmasını dileriz.

KOLLARIN ÇALIŞMALARI:

1 — Çorap ve trikotaj atölyesi :

Derneğimize 19 yıldan beri sürekli gelir getiren bu atölyemiz geçen sene uğradığı müşkülâta bu senede uğramasına ve bazı malzeme eksikliğine rağmen 1946 yılı içinde (27095) çift çorap örülmüş bu çoraplar için günde (12) daimi işçiden yılda ortalama (4390) işçi çalıştırılmış, atölye dışında (50) dikiciye iş verilerek (26076) çift çorap diktirilmiş, bunlara (6186) lira (52) kuruş ücret verilmiştir. Çorapların satış bedelinden (26435) lira (55) kuruş elde edilmiş bu hasılatın malzeme bedeli olan (9687) lira (50) kuruş ve bilumum müteferrik masrafları için (1484) lira (94) kuruş çıkarıldıktan sonra derneğe (9076) lira dört kuruş safi kâr temin etmiştir.

Geçen senedenberi çalışmaya başlayan bu atölyedeki trikotaj makinelerinden de bu sene (2445) lira (67) kuruş kâr sağlanmıştır. Bu makinelerde daimi iki örücü ve dört dikici çalıştırılmıştır. İşçilere (2485) lira ve malzemesine de (1960) lira (33) kuruş sarfedilmiştir.

2 — Dikiş atölyesi :

Bu atölyemizde 1946 yılı içinde (112,106) parça dikiş dikilmiş, moda kısmında (10), dikiş kısmında (35) daimi işçi çalıştırılmıştır. Moda kısmı bu yıl büyük bir inkişaf göstermektedir. Bu atölye (27168) lira hasılat sağlamış, bunun (16852) lira (53) kuruş işçilere ücret olarak verilmiş, (1538) lirası da yemek bedeli olarak ödenmiş, (7355) lira malzemeye sarfedilmiş, (2548) lirada bilumum müteferrik masraflara ödenmiş olmasından (1125) lira fazla gider kaydetmiş, ancak bunun moda kısmındaki inkişaf dolayısıyla camiye yapılan zaruri tamir vesair mübrem masraflardan ileri gelmiştir. Bu fazla giderin 947 yılında bir kaç misli fazlasile telafi edeceğini geçen dört ay içindeki hasılatından anlaşılmaktadır.

3 — Eliši atölyesi :

Bu atölyemizde bir çok genç kızlar ve kadınlar elişlerle meşğul olmakta, henüz eliş bilmeyen kızlar kol başkanı ve üyelerin öğretimi sayesinde yetiştirilmektedir. 1946 yılı içinde bir çok yatak, sofra, çay takımları hazırlanmıştır. Bir sene zarfında (10) dahili ve (50) dışarı işçi çalıştırılmak suretile satıştan (10562) lira (22) kuruş hasılat elde etmiş, (5393) lira işçilere ve (3776) lira malzemeye ve (342) lirada bilumum müteferrik masraflarına ödendikten sonra (1049) lira (67) kuruş safi kâr temin etmiştir.

4 — Varıdat kolu :

Yönetmeliğimizin hükümleri içinde her hafta toplanan bu kol şu gelirleri sağlamıştır :

Üye ödeneğinden (2021) lira (70) kuruş, bağışlardan (13663) lira, rozet hasılatından (525) lira (60) kuruş, konser, balo, müsamerelerden (13812) lira (24) kuruş, Atatürk'ün ölüm yıl dönümü gününde dağıtılan ve muhtelif müesseselerden bağış olarak alınan (8) çuval un, (750) kutu konserve, (3217) kilo hububat ve (2) çuval pirinç tutarı olan (2239) lira (40) kuruş ile yeni deis yılında öğrencilere dağıtılan ve Sümerbankdan bağış olarak alınan (738) lira kıymetindeki (12) top grizet ile 1946 yılı içinde (32999) lira (92) kuruş gelir temin etmiştir.

5 — Gerçekleştirme kolu :

1946 yılı içinde (36) öğrenciye muvakkat yardım, (270) öğrenciye çeşitli giyim eşyası verilmesi, muhtelif illerdeki okullara gitmelerini sağlamak üzere (14) öğrenciye yol parası verilmesi, yoksul ve zayıf (12) öğrenciye gıda yardımı, (24) öğrencinin daimi aylığa alınmalarını, (22) gebe kadına kundak ve bebe takımı verilmesi, (56) muhtelif yoksula beşer lira muvakkat yardım yapılması, durumları düzelen (27) kişi ile ölen (6) kişinin yardım listesinden çıkarılması sosyal yardım kolu başkanlığına bildirmek suretile yardımları sağlatmıştır.

6 — Sosyal yardım kolu :

1946 yılı derneğimizin çalışmalarının amacını teşkil eden sosyal yardım işlerinde önemli bir durum meydana getirilmiş bulunmaktadır. Bu yıl içinde gerçekleştirme kolunun araştırmaları sonunda hasta, ihtiyar, kimsesiz ve çok çocuklulardan (934) kişiye sürekli yardım olarak 10284 lira 70 kuruş verilmiş, umulmadık bir felâketle karşılaşan vatandaşlarımızdan (501) kişiye geçici yardım olarak 8376 lira 71 kuruş verilmiş,

ayrıca 147 yardıma muhtaç ilk, orta ve lise öğrencilerinin mektep müdürlerinin tasdikli listesiyle ve genel durumlarına göre takım elbise, pantolon, yün kazak, frenk gömleği ve iç çamaşırlığı, önlüklük gibi kişik giyecek yardımı yapılmış, ayrıca hastalara veremlilere yol parası giyecek ve yiyecek yardımlarıyla gebe kadınlara çamaşır ve kundaklık olarak 1135 metre kaput bezi, kişin soğuk günlerinde 391 adet zıbin verilmiştir.

Çocuk islah evine yaptırılan 600 lira kıymetinde ayakkabı ile 50 liralık çorap alınarak ilkokullardaki öğrencilere mektep idaresinin tasdikli yazılılarıyla verilmiştir. Her yıl sene başına rastlayan Atamızın ölümünün yıl dönüm gününde 8500 kilo erzak ve sabun yardım edilmesi lâzım gelenlere muhtarlıklar eliyle verilen fişlerle dağıtılmıştır.

Cumhuriyetimizin yıl dönüm gününde 120 si Yenihayat İlkokulunda olmak üzere 580 öğrenciyse 840 metre grizet dağıtılmış, sanatoryoma gönderilen hastalarla yardıma muhtaç öğrencilere 362 lira yol parası ödenmiş, ayrıca pijama, havlu ve saireleri temin edilmiş ve bir yıl içinde 35741 lira 31 kuruşluk yardım yapılmıştır.

7 — Dispanser kolu :

Dernek tüzüğünün 6 ıncı maddesine uyularak Ankaranın Yenidoğan semtinde bir yardım sevenler hasta bakımevinin açılmasına; Genel Merkez Kurulunun 22/11/1946 günkü toplantısında karar verilmiş ve 3/11/1946 günü bu kol çalışmalarına başlamıştır.

Yardımssevenler Bakımevine, o civarda oturan vatandaşlar gelecek muayene olmakta, muhtaçların reçeteleri dernek tarafından yaptırılmakta, pehriz yemekleri, yumurta, tereyağı, pekmez gibi besleyici gıdaları sağlanmaktadır. Bugüne kadar 1560 hasta muayene edilmiş 442 kişinin reçetesi yaptırılmış, 77 kişiye gıda maddesi verilmiştir.

Hasta bakım günleri haftanın Çarşamba ve Cumartesi günleridir. Kars Millet Vekili Doktor Esat Oktay devamlı ve gönüllü olarak dispanser çalışmalarına iştirak ettiği gibi Seyhan Millet Vekili Doktor Makbule Diblan ve diğer doktor arkadaşlar boş saatlarını bu hayır işine katmaktadırlar. Genel Merkez Kurulu bu işin başladığı gündenbergi aksatmadan yürüten fahri doktor ve hemşirelere teşekkürlerini sunmağı bir borç bilir. Dispanserin ayrıca muvazzaf bir hemşiresi vardır. Ev ev dolaşarak dispanser hastalarının sıhhi durumlarını takip etmekte ve lüzumlu enjeksiyonları yapmaktadır. Çok yakında İçhisarda bir hasta bakımevi açmak suretiyle dispanser kolu çalışmalarını genişletecektir.

8 — Kız öğrenci yurdu :

Yurt 1/12/1941 senesinde 25 mevcut ile Evkaf apartmanının yedi odalı bir dairesinde açılmıştı. Gayesi; kısmen ihtiyaca cevap verebilecek kadar öğrenci adedini artırmak olduğu halde sırf yataksızlık yüzünden 1946 senesine kadar isteğini tahakkuk ettirememiş, yalnız fazla talip karşısında çok dar olan binada ranzatarların ilâvesile mevcudunu (47)ye çıkarabilmişti. 1946 senesinde bulunan yeni bir bina ile genişlemek imkânı elde edilmiş, öğrenci adedi (89) zu bulunduğu için müstahdem kadrosu da dörtten onbire çıkarılmıştır. 1945 senesinde öğrencilerden alınmakta olan aylık elli lira ücret hayat pahalılığı dolayısıyla kâfi gelmediğinden 1946 senesinde (65) liraya çıkarılmak mecburiyetinde kalmıştır. (89) mevcut içindeki (5) yoksul öğrenciden ücret alınmamaktadır. Bu suretle dernegimiz bir taraftan memleket irfanına hizmet ederken diğer taraftan da yoksul öğrencilere bir yardımda bulunmağa çalışmaktadır.

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZİN ÇALIŞMALARI

1) ANTAKYA MERKEZİ:

1946 yılında (4169) lira (80) kuruş gelir sağlamış, (120) yoksula (500) kilo bulgur dağıtmış, beş yoksul vatandaşa para yardımı yapmıştır,

2) AYDIN MERKEZİ:

(3209) lira (77) kuruş olarak tahakkuk ettirilen gelirinin (1752) lira (17) kuruşu ile değişik yardımlar yaparak yurt yoksullarına faydalı olmağa çalışmış, İzmir lisesinde okuyan köylü bir öğrenciye her ay (25) lira verilmek suretiyle yardım edilmiş, Aydın orta okulunda (15) yoksul öğrenciye ders yılı sonuna kadar öğle yemeği verilmiş Erkek sanat enstitüsünde okuyan fakir öğrencilere (108) metre çamaşırılık ve (24) metre gömleklik alınmış, ilk okullardaki (87) öğrenciye önlük yapılmak üzere (200) metre grizet dağıtılmış, ilk okullarla sanat okulundan (31) öğrenciye birer çift ayakkabı alınarak üç fakire çamaşırılık bez, düşkün ve yoksul (7) ihtiyara bir ay her gün birer ekmeğ verilmiş, kız sanat enstitüsünden üç öğrenciye okul pansiyonundan her gün öğle yemeği verilmiş, (59) yoksula (327) lira para yardımı yapılmış, Kızılay kampına giden ilk okul öğrencilerine Kızılay gençlik kurumu elile (100) lira yardım yapılmıştır.

3) BALIKESİR MERKEZİ:

Kostümlü balo, deve güreşi, gardenparti, yağlı pehlivan güreşleri ve üye aidatından (5488) lira (78)kuruş gelir sağlayan bu merkezimiz (120) kişinin iaşesini; İzmir, Bucada Milli Eğitim Bakanlığınca açılan yoksül öğrenciler kampına gönderilen iki öğrencinin yol parasını temin etmiş, yüksek tahsilde bulunan üç gence, beş Necatibey okulunda, iki Necatibey enstitüsünde, dört lisede, bir orta okulda ve birde erkek sanat enstitüsünde ki ceman (16) öğrenciye gerekli yardımlarda bulunmuştur. Bunlardan başka Soňa talebe pansiyonunun tasfiyesi üzerine mezkûr pansiyondaki yoksulları gözetme derneğine devredilen yoksul öğrenciler için bu derneğe (300) lira para yardımı yapmıştır.

4) BURSA MERKEZİ VE ŞUBELERİ:

(15.350) lira gelir tahakkuk ettiren bu merkezimiz ise çorap, ayakkabı, erzak ve para yardımlarında bulunmuştur. Kundak takımları hazırlatarak fakir kadınlara dağıtmış, ufak sermaye ile iş yapmak isteyen iki kişiye sermaye vermiştir.

Mudanya Şubesi : Çok çocuklu ailelere para yardımı, fakir öğrencilere önlük, yeni doğacak çocuklara kundak takımı ve gıda yardımlarında bulunan bu şubemiz (1580) liralık bir bütçe içinde çalışmıştır.

5) ÇANAKKALE MERKEZ VE ŞUBELERİ:

Küçük bir inhilâl devresi geçirmiş olan bu merkezimiz olaganüstü bir kongre yaparak yeni idare kurulunu seçmek suretile yeniden faaliyete başlamıştır, 1946 yılında (2219) lira (62) kuruş gelir sağlayan bu merkezimizce orta sanat okuluna ekmeç parası olarak (1200) lira, yardıma muhtaç kimselere (75) lira, yine orta sanat okuluna ayrıca (700) lira ekmeç parası verilmiştir.

Gelibolu şubesi : 1946 bütçesini (1358) lira (14) kuruş olarak tahakkuk ettiren bu şubemiz gelibolu askerî hastahanesindeki hasta erlere portakal, sigara, zarf ve kâğıt götürmek suretile hatırları sorularak maneviyatları kuvvetlendirilmiş, ilkokullardaki fakir öğrencilere göğsüslük, kurdela, çorap alınmış, bir öğrenciye yol parası, bir orta okul öğrencisine gıda maddeleri temin edilmiş, iki öğrenciye birer takım elbise alınmış, fakir bir kadının evinin damı tamir edilmiş, kimsesiz ve bakımsız kalan bir kadına doğum için gereken yardım yapılmıştır.

Gelibolu şubesinde filen ve maddeten fevkalâde hizmetleri olan orta okul tarih öğretmeni Fatma güngör ile ilk okul öğretmenlerinden

Meliha Övül'ün fahir üye olarak ilân edilmesi kongrece karar altına alındığı bildirilmiştir.

6) DENİZLİ MERKEZİ:

Bu merkezimiz bir yıl içinde balo tertip ve bağışlar temin ederek gelirini (3770) lira (30) kuruş olarak tahakkuk ettirmiş, bu paranın (1279) lira (20) kuruşunu çeşitli yardımlara ayırmıştır. Denizli Lisesinde okuyan dört öğrenciye her ay (5-8) lira arasında para yardımı yapılmış, Kızılay Gençlik Kurumunun İzmirde açılan kampına gönderdiği fakir öğrencilerin geri gelmelerini temin için (75) lira yol paralarını ödemiş, (24) fakire birer defaya mahsus olmak üzere (5-25) lira arasında para yardımı yapılmış, ayrıca fakir ailelere (5-7) metre arasında bez dağıtılmış, Kız Enstitüsünde okuyan (25) öğrenciye önlük yapılmak üzere (80) metre önlüklük verilmiş, yine aynı okuldaki yoksul öğrencilere tatbikatta kullanılmak üzere (108) metre Amerikan bezi armagan edilmiştir.

7) ELAZIĞ MERKEZİ:

1946 yılı içerisinde sağlamış olduğu gelir (9939) liradır. (146) lira üç hastanın tedavi ücretine. (100) lira Harput ilkokul yoksul öğrencilerine, (210) lira fakir hastaların ilaçlarına, (114) lira Sanat Okulu yoksul öğrencilerine, (125) lira Merkez ilkokul öğrencilerine, (1525) lira Çocuk Esirgeme Kurumuna. (500) Uluova öğrenci yurduna, (2454) lira ile de on lise öğrencisine elbise ve yatak temin edilmiş, on beş aileye her ay devamlı olarak beş ile on lira arasında para yardımı yapmış ve (280) vatandaşa da çeşitli yardım yapılmak suretiyle sarfedilmiştir. Bundan başka on ton odun da fakir ailelere dağıtılmıştır.

8) ERZİNCAN MERKEZİ:

Bu sene sağladığı (4210) lira ile (44) muhtaç aileye beş ile yirmi beş lira arasında (435) lira nakdi yardımda bulunmuş ve (90) öğrenciye elbise, (228) çocuğa ayakkabı (178) çocuğa pantolon, (225) çocuğa da önlük yaptırılmak suretiyle (3290) lira sarfedilmiştir. Üzerinden sekiz yıl geçtiği halde elan deprem dolayısıyla yersiz, aç ve çıplak kalan felâketzedelere yardım edebilmek için bir piyango tertip etmiş bulunmaktadır.

9) EDİRNE MERKEZİ:

1946 yılında (109) fakir çocukları sünnet ettirmiş ve giydirmiştir. Yoksul hastaların muayene ve tedavileri yaptırılmış, doğum yapan

kadınlara kundak takımları verilmiş, sütü olmayan loğsalara ve hasta çocuklara gıda yardımı yapılmış ve sütleri temin edilmiştir.

Kız Lisesindeki muhtaç öğrencilere yemek verilmiş, evi yanan bir ihtiyara ev temin edilerek gerekli eşyada verilmiştir. Kış müddetince yoksul ve muhtaçlara kömür dağıtılmıştır. Dört öğrencinin tedavi ve sanatoryum ve Pravantoriyum masrafları ödenmiştir.

10) ERZURUM MERKEZİ:

Yurt hizmetlerinde daima değerli başarılar gösteren bu faal merkezimiz 1946 yılı muhammen bütçesine göre gelirini bir miktar fazla- siyle (14199) liraya çıkartarak yoksul vatandaşlarımıza önemli yardımlarda bulunmuştur. Fakir öğrencilere (869) fanila ve çamaşır, birçok fakir ailelere (574) metre bez ve (20) kundak takımı, atölyede çalıştırılan yardıma muhtaç kız çocuklarına (20) takım elbise, (125) yoksul aileye (1745) liralık sabun, kavurma, fasulya, bulgur, buğday gibi erzak, (54) fakire ev kirası ve yol parası yardımı olmak üzere (982) lira, (23) hastaya (48) lira tutarında ilaç verilmiş, atölyede çalışarak büyüyen bir genç kız evlendirilmiş ve bu kıza evlenme masra- fından başka (700) lira değerinde cihaz temin edilmiştir. Yine bu faal merkezimizin teşebbüsüyle Sağlık Bakanlığı tarafından trahomla müca- dele için bir dispanser açılması sağlanmış ve mücadele başlamıştır.

11) ESKİŞEHİR MERKEZİ:

Bütçesinin gelir faslını (13226) lira olarak tahakkuk ettirip geli- rinin (7967) lirasını muhtelif yardımlarla yurt hizmetlerine hasrederek daima olduğu gibi verimli bir faaliyetle çalışmış olan bu merkezimiz, öğrencileri giydirmiş, yoksul yavrulara yardımlarda bulunmuş, okuma yılı başında öğrencilere okuma levazımı dağıtılmış, iki lise öğrencisinin okuma masrafları ödenmiş, ayrıca altı öğrencide aylık para yardımları gö- rerek dernek tarafından himaye edilmiştir. Yoksul hastaların mu- ayene ve ilaçları yaptırılmış, dört veremliye lüzumlu eşyaları, rontken ve yol masrafları temin edilerek sanatoryoma gönderilmiştir. Fakir ve hamile bulunan (17) kadın doğum evine gönderilerek baktırılmış, be- beklerine kundak takımları verilmiş, hastalara, güçsüzlere gıda mad- deleri verilmiş ve ayrıca yardımlar yapılmış, çok çocuklu ailelere, yol- dan kalmışlara para yardımları yapılarak işsizlere iş ve kimsesiz yav- rulara himayeler sağlanmıştır.

12) GİRESUN MERKEZİ:

1946 yılında bütçesini (13456) liraya yükseltmiş bulunan bu mer- kezimiz tesbit ettiği yirmi beş fakir aileye her ay (2,5 ile 10) lira ara-

sında dağıttığı paranın yekünü (1570) lira tutmuş, il ve ilçelerdeki (500) öğrenciye göğüslük, pantolon, caket ile (410) öğrenciyede ayakkabı yaptırarak (5541) lira sarfetmiş, ayrıca Çocuk Esirgeme Kurumundaki çocuklara fanile ve (240) metre basma yardımı ile merkez ilkokullarının içme suyunu temin etmiş ve köy okullarına da (712) defter almış ve bunlardan başka (81) aileye (1545) kilo mısır unu dağıtmıştır.

13) İZMİR MERKEZİ:

1946 yılında (27052) liralık bir bütçe ile parlak ve verimli çalışmalarıyla çok önemli bir faaliyet gösteren bu merkezimiz (758) gebekadına kundak takımı ve (255) kilo sabun vermiş, muayene ve tedavileriyle meşgul olmuş, ilaç ve yiyecek yardımında bulunmuştur. Bir ile yedi yaş arasındaki muhtaç çocuklara (1645) parça giyecek eşyası dağıtmış, ilkokul kız ve erkek öğrencilerine (915) önlük, pantolon, (134) çift ayakkabı ve dört okulun fakir çocuklarına dört kurban temin etmiştir.

Orta okul yoksul öğrencilerine de (1470) lira tutarında kitap dağıtmış, dört öğrencinin oda kirası, iki öğrencinin de yurd taksitleri ödemiştir. Kızılay gençlik kampına (250) lira, İzmir kız lisesindeki çocuk kreşine (1000) lira, (302) muhtaç ve hastalara (1380) lira yardımda bulunmuştur. İki muhtaç veremliye sağlık yardımı yapıldığı gibi sanatoryom ve präventoryoma gitmek için sıra bekleyen beş veremliye et, süt, tereyağ yardımına devam edilmiş, (886) yoksul entari, gömlek verilmiş, (702) kişiye şeker, makarna, patates, fasulya, pirinç, üzüm gibi gıda maddeleri dağıtılmıştır. Bir binası ve bu bina içinde bir atölyesi olan ve el emeği karşılığı yardımda bulunmağı kendisine ülkü idinen bu merkezimiz dikiş bilmeyenlere dik öğreterek, makinesi olmayanları atölyede çalıştırarak, makinesi olanları dikiş vererek (19650) parça muhtelif eşya diktirilmiş, elişlerinde çalışan kızlarımıza (6717) lira el emeği ödemiştir.

14) İSTANBUL MERKEZİ VE ŞUBELERİ:

Her sene çalışmalarını biraz daha kuvvetlendiren bu merkezimiz 1946 yılında sağlamış olduğu gelir yekünü (52737) liradır. 1945 yılında gelir bakiyesi olan (52130) lira ile yekünü (105868) liraya çıkmıştır. 1946 yılı gelirinin (15925) lirası merkezce, (37812) lirası da Adalar, Bakırköy, Beşiktaş, Beykoz, Beyoğlu, Çatalca, Eminönü, Fatih, Eyüp, Kadıköy, Sarıyer, Şile, Üsküdar ve Yalova şubelerince temin edilmiştir. Çalışabilecek durumdaki yoksul kadınları İstanbul merkezi, Sarıyer ve Fatih iş evlerinde; Kadıköy, Çatalca, Eminönü el işleri kollarında çalıştırmak

suretile hem onları müstahsıl hale getirmiş, hemde yapılan işlerin kârı da merkeze bir gelir teşkil etmiştir. Bilhassa Sarıyer şubemizin iş evinde yapılan işleri teşhir ve satışa arz etmek için Beyoğlunda Tokatlıyan oteli salonlarında açtığı serginin gördüğü alâka hakikaten göğüs kabartıcı olmuş ve yüz parça eşyayı (1588) lira (50) kuruş mukabilinde satabilmek imkânını elde etmiştir. Çalışamayacak durumda bulunan düşkünlere de yiyecek, giyecek ve yakacak maddeleri dağıtmış, hastalarının ilaçlarını temin etmek, çocuklarını giydirmek ve muhtaç ailelerin orta, lise ve yüksek tahsilde bulunan zâyif ve ihtimama muhtaç çocuklarını pravantoryoma yatırmak ve müşkül durumda bulunan muhtaçlara para yardımında bulunmak ve işsiz, perişan kalmış yoksulları memleketlerine göndermek gibi çeşitli yardımlarda bulunmuştur.

15) KARS MERKEZİ:

1946 bütcesinin tutarı olan (2512) liranın (1244) lirası ile kaput bezi, grizet ve pazen alınarak (125) öğrenci ile (200) yoksula dağıtılmış, birkaç fakir hastanın da (78) lira tutan ilaçları yaptırılmış ve (49) lira verilerek iki fakir lise öğrencisinin palto ve elbiseleri diktirilmiş yüksek tahsile gidecek olan fakir bir öğrenciye de (45) lira rakdî yardım yapılmış, ayrıca yoksul ve âciz yetmiş dört vatandaşa (909) lira para yardımı yapılarak, bir fakir çocuğun on beş lira tutan sünnet masrafı ödenmiştir.

16) KIRŞEHİR MERKEZİ:

(2552) lira gelir sağlamış ve bunun (289) lirasını yoksullara, (400) lirasını da orta okul, erkek sanat, kız sanat, okulları fakir öğrencilerine lüzumlu giyim eşyası ve ders malzemesi tedariki için sarfedilmiş ve çeşitli masraflardan sonra da kalan (947) lirasını da 1947 senesine devretmiştir.

17) KOCAELİ MERKEZİ:

1946 yılı içinde (27467) lira gelir temin etmiş, ihtiyar, malul, kimsesizlere (1380) lira ile yardım yapılmış, fakir lise öğrencilerine (205) lira değerinde ayakkabı alınmış, ve veremli bir lise öğrencisinin pravantoryum ücreti (42) lira ödenmek suretile yardımlar yapılmıştır.

18) KÜTAHYA MERKEZİ:

Sistemli bir faaliyetle kendini gösteren bu merkezimiz 1946 yılında (11817) lira sağlamış ve İshak Fakih medresesini satın alarak bir gay-

rimenkule sahip olmuştur. İş evi için (1170) kilo tutarında (260) paket fabrika ipliği satın alarak bunun (1061) kilosu ile (2612) metre diril, (776) metre yataklık, (4749) metre kaput bezi, (120) adet abani, (50) adet peştemal imal etmiş, bunları satarak (1278) lira kâr temin etmiştir. Balo ve müsamerelerden de (1598) lira gelir sağlamıştır. İki öğrencinin yatılı okul ücretleri verilerek okutturulmuş, dört öğrenciye sürekli para yardımı yapılmış, yirmi fakir genç kıza iş bulunmuş, evlenecek beş kızın ihtiyaçları temin edilmiş, fakir hastaların ilaçları alınmış, otuz yoksula geçici yardım yapılmıştır. Bir sanatkâra teşvik maksadile esaslı para yardımı yapılmış, (284) metre kaput bezi, (7) metre yataklık, (60) metre diril, beş metre gömleklilik bez yoksullara dağıtılmıştır.

19) MANİSA MERKEZİ:

1945 den devreden nakitle beraber (3653) lira gelir sağlayan ve (1920) lirasını sarfeden bu merkezimiz 1946 yılı içinde bir gardenparti, bir balo tertip etmiştir. Yardımların çok yerinde yapılmasına dikkat edilerek incelemelerde bulunulmuştur. Kızıl Çöllüde her yıl açılan Kızılay kampına giden çocuklar için Kızılaya para verilmiş, yüksek tahsilde bulunan iki çocuğa para yardımı yapılmış, fakir ilkokul öğrencilerine ayakkabı, kitap, defter temin edilmiştir. Muztar durumda olan bazı ailelere de her ay para yardımı yapılmıştır. Genç kızlara hem iş sahası açmak hem de gelir kaynağı temini düşüncesiyle iki dikiş makinesi almışlarsada henüz işletmeğe konulamadığı anlaşılmıştır.

20) MALATYA MERKEZİ:

Önemli bağışlar sağlamak suretiyle gelirini (10328) liraya ulaştıran bu merkezimiz (3775) lirayı yardım işlerine ayırarak yoksul ve kimsesiz kadınlara aylık vermiş, (150) den fazla hasta ve çok çocuklu ailelere (1171) lira tutarında değişik yardımlar yapmış, lise, erkek sanat enstitüsü ve ticaret okullarındaki yoksul öğrencilere (500), bir ilkokul öğrencisine (100) liralık yardımda bulunmuştur. İllkokul öğrencilerine (500) çift çorap, köy öğrencilerine ve ceza evi hükümlülerine (52,5) lira tutarında okuma levazımı verilmiş, biçki yurdundaki fakir bir öğrenci dernek hesabına okuttu rılmış, 23 Nisan Bayramında Çocuk Esirgeme Kurumuna (700) lira para yardımı yapılmıştır.

21) Maraş MERKEZİ:

1946 bütçesini (3517) lira olarak sağlayan bu merkezimiz muhtelif yoksul vatandaşın bulunduğu duruma göre muhtelif para yardımların-

da bulunmuş, bundan başka ilkokullarda okuyan yardıma muhtaç (139) öğrenciye çamaşır, önlük, çorap ve ayakkabı alarak (487) lira sarfetmiştir. Bütün yardımların yekünü (1627) lirayı bulmuş, geri kalan (1890) lira da 1947 bütçesine devredilmiştir.

22) MERSİN MERKEZİ:

Balo, konser ve piyango tertip ederek 1946 yılında (25,368) lira gelir sağlayan bu merkezimiz bilhassa çorap dokuma işine önem vermiştir. Tek bir makina ile çalışmasına ve zorlukla malzeme tedarik edilmesine rağmen (5899) çift çorap ile muhtelif şekilde (98) bez dokutarak (4578) lira temin etmiştir. Kızılay derneği ile beraber yapısına başlanan merkeze ait binanın masrafına sarfedilmek üzere (6500) liralık bir bağış elde etmiştir. İnşaat komisyonunun kontrolü altında bu paranın (4745) lirası inşaat için sarfedilmiştir. Bu merkezimiz de fakirlere yemek dağıtmış, (234) günde (61190) yoksul vatandaşımızı doyurmuştur. Her gün verilen sıcak yemek belediye ile anlaşarak ekmekte illâve edilmiştir. Hasta, sakat kimsesiz ve çok çocuğu oldukları yapılan incelemelerle anlaşılana da geçici ve sürekli olarak para yardımları yapılmıştır.

23) ORDU MERKEZİ:

1946 yılında (2076) lira gelir sağlamış, bütün yıl süresince yoksullara (1362) liralık ekmek dağıtılmış, yoksul öğrencilere göğüslük, ayakkabı verilmiş, hatahanede güç doğum yapan ve ikiz çocuk dünyaya getiren yoksul bir annenin ilâç ve gıda maddeleri verilmek suretile faydalı yardımlar yapılmıştır.

24) RİZE MERKEZİ:

1946 yılında temin ettiği (4740) lira ile çok muhtaç olan öğrencilerle, çalışmayacak durumda olan hasta ve ihtiyarlara çeşitli yardımlar yapılmıştır.

25) SİİRT MERKEZİ:

(1625) lira gelir sağlayan bu merkezimiz fakir ilk okul öğrencilerine önlük yaptırılmış, ayakkabı ve önlük verilmiş, muhtelif liselere giden beş öğrenciye yol parası verilmiş, İrandan gelen (26) Türk göçmeninin üç günlük yiyeceklerini temin etmiştir.

26) SİNOP MERKEZİ :

(2000) lira olarak tahmin edilen 1946 bütçesini (631) lira fazlası ile (2631) lira olarak tahakkuk ettirerek başarılı bir faaliyetle çeşitli ve faydalı yardımlar yapmış, yoksullara gıda maddeleri dağıtmış ve para yardımlarında bulunmuştur. Başta yangın felâketine uğrayan vatandaşlar olmak üzere yoksullara (158) kilo pirinç (100) kilo fasulye (100) kilo şeker, (4000) kilo kömür, (44) kilo sabun tevzi etmiş, fakir bir öğrenciyi çamaşır verilmiş, yoksul ve kimsesiz bir kadının evinin damı tamir edilerek yardım edilmiştir.

27) ZONGULDAK MERKEZİ:

1941 yılında (3000) lira ile işe başlayan ve seneden seneye gelirini artırarak parlak ve önemli bir faaliyet gösteren bu merkezimiz (47,011) lira gelir sağlayarak Bartın, Üzülmüş, Kozlu şubelerine beraber (55,465) liralık bir bütçe ile çalışmış ve 1946 yılı bütçesi (45014) lira iken (1997) lira fazlası ile (47011) lira olarak tahakkuk ettirmiştir. Bu geliri üye aidatı, resmî ve özel kurumlardan bağışlar, konser, balo, piyango, pul, rozet, dikimevi hasılatından temin etmiştir. Bunlar; (80) yoksul, ihtiyar ve düşküne para vererek, hasta vatandaşlara ilaç alarak, okullardaki yoksul öğrencilere eşya dağıtarak, (300) ü geçen yoksul kadına diktirilen (127,213) parça dikişin bedeli ödenerek sarfedilmiştir.

28) KIRIKKALE ŞUBESİ:

1946 senesi üzerinde daha önemli olarak ortaokul öğrencilerine giyim eşyası ve yiyecek yardımı olarak (23) çift ıskarpin, (17) takım elbise, (17) kasket (30) çocuğa da (1100) kap yemek, bir hasta çocuğa da pravanturyom ücreti olmak üzere ceman (1329) lira sarfedilmiş, bundan başka (66) fakir kadına ekmek, (9) fakir vatandaşlara bir defaya mahsus olmak üzere (128) lira para yardımı, (44) yoksul aileye (874) liralık erzak, üç fakire yol parası, sekiz hastaya da (108) liralık ilaç verilmek suretile yardımlar yapılmıştır. 1946 senesi gelir yekünü (7710) liradır.

29) LÜLEBURGAZ ŞUBESİ:

(3600) liralık bir bütçe ile çalışmış ve çeşitli yardımlar yapmıştır.

30) TURHAL ŞUBESİ:

16/4/946 tarihinde kurulan bu şubemiz, gençliğine göre çok önemli bir başarı ile çalışmalarına başlamış, tertip ettiği balo ve konser ile (408) lira hasılat elde ederek müesseselerin yardımları ve bağışlarıyla beraber gelirini (1375) lira olarak tahakkuk ettirmiştir. Bu paranın (645) lirasını çeşitli yardımlara sarfetmiştir. Veremli hastalara ilaç ve gıda yardımı, bazılarının rontken, yol, tedavi ve sanatoryom masrafları sağlanmış ve tedavide bulunan hastaların yoksul ailelerine işe yardımları yapılmış, bazı yoksul öğrencilerin yol masrafları temin edilmiş, güçsüz yoksul ve kimsesizlere yakacak ve giyecek eşya verilmiş asker ailelerine sakatlara para yardımı yapılmış, ayrıca Ebedi Şefimiz Atatürk'ü ölüm yıl dönümü münasebetile (150) yoksul aileye şeker, patates ve sabun dağıtılmıştır.

31) SAMSUN MERKEZİ:

946 yılında 14382 lira gelir dağılmış, bundan 8594 lirasını sarfederek yoksul hastaların tedavi ve sanatoryom ücretlerini ödemiş, fakir ailelerin memlekete gitmelerini sağlamış, muhtelif okullar öğrencilerine elbise, ayakkabı okuma malzemesi temin edilmiş, fakir köylülere ve yoksul kadınlara 200 parça çamaşır, 616 metre kâbut bezi, 134 metre basma ve 36 metre gömleklik dağıtmıştır. Aynı zamanda 200 fakire beşer kilo un ve birer kilo şeker tevzi etmiş ve iş göremeyecek kadar ihtiyar ve hastalara her ay sürekli yardım yaparak 3068 lira dağıtmıştır.

32) DİYARBAKIR MERKEZİ:

946 yılında ; 945 yılının devri ile beraber 8702 lira gelir temin etmiş, bunun 5771 lirasını çeşitli yardımlara sarfetmiştir. Bilhassa Erganide açılan çocuk kampına 1100 lira para yardımı yapmış ve iki dikiş makinası da alarak bir dikiş evi açmıştır.

Mürakipler Raporu

Derneğimizin genel merkez hesaplarını Bn. Nimet yazıcılarla birlikte incelemeyen sonra hastalığı ve ameliyat edilmesi hasebilen bizzat yeneden hem genel merkez ve hemde atölyeler hesaplarını tetkik ettim.

1 — Genel merkezin muhasebe sistemi, sarf evrakı, yevmiye ve defteri kebir, dosyaları temiz ve günü gününe muntazam olarak tutulmuştur.

2 — Atölyeler hesapları ise :

a) Dikiş atölyesi 946 yılı içinde mevcut malzemesi ile beraber 37028 lir 89 kuruş gelir temin etmiş ve 38.154 lira 54 kuruş masraf ederek 1125 lira 65 kuruş zararla hesabı kapamıştır.

b) Elişi atölyesi de 946 yılı içinde mevcut malzemesile beraber 14675 lira 54 kuruş gelir temin etmiş ve 13550 lira 63 kuruş masraf ederek 1049 lira 67 kuruş kâr temin etmiştir.

c) Çorap atölyesine gelince: Ciddan fevkalâde takdire lâyıktır. 946 yılı içinde mevcut malzemesi ile beraber 41058 lira 72 kuruş gelir sağlamış ve 29537 lir 01 kuruş masraf ederek 11521 lira 71 kuruş kâr temin etmiştir. Bu atölyenin başında uzun senelerden beri müdüre Ayşe Çelikelin ücretinin Dikiş atölyesindeki müdüre ve moda kısmı amirinden aşağı olduğunu görmekte teessür duyduk. Bilhassa çorap atölyesinin verimi göz önüne alınarak ücretinin artırılmasını rica ederiz.

Netice: Genel merkez umumi hesaplarının intizam ve mükemmeliyetini takdir ederken genel merkezde çalışan arkadaşlarımızın da taltif edilmeleri lâzım geleceğini saygılarımızla bildiririz.

Murakip

Nimet YAZICILAR

Murakib

Veli ULSU

Yardımseneler Derneği Merkez ve Őubelerinin
946 Yılı Gelir ve Giderleriyle Muhammer Bütçeleri

Merkezlerin Adı	946 Yılı				947 Yılı	
	Geliri		Gideri		Muhammer bütçesi	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Genel merkez	160.282	92	55.370	75	173.304	—
Antakya	4.169	80	2.188	64	—	—
Aydın	3.209	77	1.967	67	5.000	—
Balıkesir	5.463	78	3.562	63	10.000	—
Bilecik	—	—	—	—	2.335	—
Bursa ve Őb.	16.960	82	6.441	72	8.000	—
Çanakkale	2.239	62	—	—	3.700	—
Denizli	3.770	30	1.279	29	5.200	—
Elâzığ	9.439	35	8.892	—	6.856	—
Eskişehir	13.226	87	10.356	13	15.200	—
Erzincan	4.210	20	3.943	60	3.716	—
Erzurum	14.199	72	12.982	88	12.500	—
Gelibolu	1.358	14	1.068	61	2.700	—
Giresun	13.466	28	8.846	33	8.520	—
İstanbul	105.868	23	56.992	01	125.000	—
İzmir	27.062	94	27.004	56	40.000	—
Kars	2.512	58	2.491	84	3.000	—
Kırşehir	2.553	26	1.455	62	4.297	—
Kırıkkale	7.710	87	7.710	87	7.000	—
Kütahya	11.817	85	11.657	47	12.000	—
Lüleburgaz	3.600	—	—	—	3.600	—
Malatya	10.328	48	6.250	48	8.877	—
Manısa	2.653	21	1.920	65	2.500	—
Maraş	3.517	70	1.627	—	5.115	—
Mersin	25.368	73	22.265	54	31.154	—
Siirt	1.625	51	1.155	22	2.119	—
Sinop	2.631	61	1.847	55	2.000	—
Tırhal	1.375	74	720	29	4.055	—
Zonguldak ve Şubeleri	55.464	95	45.192	19	45.462	—
Ordu	2.076	59	1.773	02	2.119	—
Kocaeli	27.467	88	2.019	14	3.000	—
Rize	4.740	—	4.740	—	1.300	—
Samsun	14.382	—	8.594	—	5.750	—
Diyarbakır	8.702	—	5.771	—	8.730	—
	573.257	70	328.088	60	575.109	—

Yardımseneler Derneği Genel Merkezinin
31-12-946 Tarihindeki Umumi Gelir ve Masraf Hesabı

BÜTÇE MASRAFLARI:		Lira	Krş.	BÜTÇE GELİRLERİ:		
Maaş ve Ücret	8.340.—			945 yılından devreden gelir fazlası	86.391.92	86.391 92
Kırtasiye	766.20			Şubeler	6.617.67	
P. T. T.	958.33			Şefkat Pulları	3.518.82	
Kiralar	2.208.40			946 takvimi	6.478.55	
Umumi masraflar	5.194.46	17.670	34.	Konser — Balo	13.812.24	
Tenvir, Teshin	202.95			Hükümet yardımı	10.000.00	
				Müteferrik gelirler	2.830.29	
YARDIMLAR				Rozet	525.60	
Daimi Yardım	10.284.70			Bağışlar	13.663.—	
Acil yardım	7.495.63			Aza kaydiyesi	2.021.70	
Aynı yardım	3.476.23			Aynı yardım	2.977.40	62.445 27
Umumi yardım	8.376.71					
Talebe, okul, taksit ve yardımları	3.518.05			ATÖLYELER:		
İlaç ve tedavi	2.589.99	35.741	31	Atölyeler Gelir Fazlası	11.445.73	11.445 73
				TL.		160.282 92
AMORTİSMANLAR:						
Genel Merkez ve Atölyeler						
Demirbaş amortismanı	1.959.—	1.959	—			
GELİR FAZLASI	104.912.27	104.912	27			
		160.282	92			

Gider :

947 Tahmini

Hesap ismi		Tahmin edilen		Bölümler Yek.	
1	İDARE MASRAFLARI :				
1	Maaş ve ücretler	15.000	—		
2	Demirbaşlar	5.000	—		
3	Aydınlatma ve ısıtma	500	—		
4	P. T. T. masrafları	1.500	—		
5	Kırtasiye	1.500	—		
6	Kiralar	3.000	—		
7	Müteferrik masraflar	3.500	—	30.000	—
2	SOSYAL ve DİĞER YARDIMLAR				
1	İçtimai Yardımlar	10.000	—		
2	Acil yardımlar	7.500	—		
3	Sosyal yardımlar	13.500	—		
4	Öğrencilere yardımlar	3.500	—		
5	Sağlık yardımlar	5.000	—	39.500	—
3	ATÖLYELER MASRAFLARI :				
1	Dikiş atölyesi	25.000	—		
2	Çorap ve Trikotaj atölyesi	25.000	—		
3	El işi atölyesi	7.000	—	57.000	—
4	ÖĞRENCİ YURDU	46.802		46.802	
	UMUMİ YEKÜN			173.302	—

947 Tahmini

Gelir :

Hesabın ismi		Tahmin edilen		Bölümler Yek.	
1	UMUMİ GELİRLER :				
1	Üye kaydiyesi	4.000	—		
2	Bağışlar	20.000	—		
3	Rozet geliri	500	—		
4	Hükümet yardımı	1	—		
5	Merkezlerin % leri	5.000	—		
6	Müteferrik gelirler	1	—		
7	Takvim geliri	5.000	—	34.502	—
2	TEŞEBBÜSLER :				
1	Konser, Balo, Piyango	15.000	—		
2	Şefkat pulları geliri	4.000	—	19.000	—
3	ATÖLYELER GELİRİ :				
1	Dikiş. atölyesi	30.000	—		
2	Çorap ve Trikotaj atölyesi	35.000	—		
3	El işi atölyesi	8.000	—	73.000	—
4	ÖĞRENCİ YURDU :	46.802	—	46.802	—
	UMUMİ YEKÜN			173.304	—